

Radim Palouš: Pan Škoda za Československou stranu socialistickou a pan Sacher za stranu lidovou.

Václav Havel: Já bych, když dovolíte, si vzal úvodní slovo. Ty jsi, Radime, ty pány představil pouze, nebo i uvítal?

Radim Palouš: Uvítal.

Václav Havel: Takže je už nemusím vítat a abychom nezdržovali, protože je strašnej fofr, jak všichni víme, přejdeme rovnou k věci. A než k ní přejdeme, já bych pro pány, kteří zde pochopitelně nezasedají, protože zasedají jinde, jenom chtěl dát stručnou informaci, proč jsme je sem pozvali. Je tady to plénum správný, který tu má bejt?

Zdeněk Jičínský: Jenom malou poznámku. My jsme s panem tajemníkem Škodou zásadní věci projednávali.

Václav Havel: Dobře, neprojednávali jsme je ale tady před touto naší skupinou a nebyli u toho ostatní. Běží o to, že my jsme byli pozváni na to shromáždění představitelů různých společenských organizací a měli jsme několik různých důvodů, proč jsme tam nechtěli jít. Ty vám pravděpodobně vysvětlil Jirka Křížan a Michael Kocáb, kteří tam přišli za vámi. Z mnoha různých důvodů se nám zdá, že to Občanské fórum je cosi, co není jaksi srovnatelné s normálními společenskými organizacemi. Především ta maličkost, že nejsme organizace, že ano. Za druhé to, že nejsme součástí jakékoliv nějaké koalice nebo tím méně Národní fronty nebo čehokoliv. To je hnutí spontánně vzniklé, které se pokoušíme v rychlosti nějak koordinovat. Nicméně je to hnutí významné. Ty občanský fóra vznikají po celé republice jak houby po dešti a cítí se být čímsi víc a čímsi hlavně žánrově jiným než normální společenské organizace. My prostě se necítíme být naroveň postaveni třeba filatelistům a jiným, kteří jsou nebo nejsou v Národní frontě a jsou nepochybně také organizováni. A ty slovenský strany, který mají tisíc nebo tisíc pět set členů. A proto tedy tohleto není žádný taktizování nebo manévrování, ale neodpovídá to stavu věcí, že. A my bychom rádi o té vládě – která by měla zřejmě zítra nebo nejpozději pozítří, jak tomu rozumím, bejt hotová – my bychom, jsme-li tedy zváni k jednání o ní, my bychom o ní jednali především a hlavně se stranou komunistickou, že ano. Která, i když ztratila vedoucí roli v ústavě, tak stále vedoucí roli všude má, nač si to skrývat, de facto, že. A ta myšlenka »kulatého stolu« je nám prostě nepříjemná a veškerý »kulatý stoly«, co jsou v televizi, to je prostě jakýsi pokus té druhé strany tak to jako rozdrobit – že my jsme jedna z mnoha různých skupinek a zvát tam další skupinky a některý od nás odtrhávat a říkat: Studenti a Občanské fórum a dělníci a ženy a tak, že. Cítíme tento tlak, cítíme takovou jako zvláštní tendenci, nechci říct komunistické strany, chci říct přátel starých pořádků, kteří tuto strategii jakoby zvolili. A my nejsme příliš zkušený politici,

abychom do těch všech různých manévřů zákulisních viděli, ale toto cítíme. A dnes odpoledne máme mít jednání se stranickou delegací, která přijde zastoupena, nevím, na jaké úrovni nebo kým.

Jan Škoda: Mohorita zřejmě.

Václav Havel: Panem Mohoritou zřejmě. A s vámi jsme chtěli mluvit dříve než s tou stranou komunistickou, protože cítíme jaksi, že ona je jakýmsi partnerem v jednání s náma. A samozřejmě tím partnerem jste též vy, ale abych tak řekl úplně lapidárně, běží o to, na které straně toho stolu budete sedět. Což je věcí vaší volby. Můžete sedět tedy na straně pana Mohority u toho stolu, který nebude kulatý a podlouhlejší a můžete sedět na té naší straně. Ale to není nějaká demonstrace pro novináře, to je v tomto okamžiku spíš věc technická, za níž se skrývá i cosi víc. Zda teda to Občanské fórum podporujete, respektujete nebo s ním sympatizujete, na jakou roveň ho kladete, do jisté míry bude navenek vyjádřeno tím, kde budete sedět. Že nesedíte na dvou židlích, a pokud sedíte, tak tam přistavíme nějakou židli ze strany toho stolu. Tak aspoň to já cítím, jenomže jsem se musel před chvílí na chvílí vzdálit a nevím, jestli přátelé nedohodli něco jiného nebo necítí celý to téma jinak. Proto končím svůj úvodní proslov a prosím, aby nejprve naši přátelé řekli, jak oni toto téma vidí, a vy [abyste] nás všechny vyslechli a potom se sami rozmysleli, vyjádřili každé sám za sebe, jak to vidíte vy. Řekl jsem to správně nebo to někdo chce nějak korigovat?

Radim Palouš: Zdeněk Jičínský.

Zdeněk Jičínský: Já bych jenom doplnil, že s panem tajemníkem Škodou jsme projednávali konkrétnější vztah strany, kterou zastupuje, k navrhované vládě, kterou by měl zřejmě sestavit Marián Čalfa po demisi premiéra Adamce. A položili jsme mu otázku, jaké je stanovisko strany, kterou zastupuje, k osobě toho navrhovaného nebo pověřeného premiéra. To je první věc a druhá věc potom k návrhům, které jsme dali my v rámci těch předchozích jednání s panem Adamcem. Tak asi to byl obsah našeho jednání.

Václav Havel: Ano a to byly otázky, které ty jsi položil Honzovi [Škodovi], a on ti už na ně také dal odpověď?

Zdeněk Jičínský: Ano.

Václav Havel: A tak to nám řekne, až nejprve se vyjádříme my a až potom se budou vyjadřovat oni. Chce to někdo nějak zpřesnit? Tady vidím, že mezitím vznikl papír, kde jsou otázky k projednání s delegacemi stran. To jste něco udělali?

Zdeněk Jičínský: To jsme projednávali zhruba v intencích toho.

Václav Havel: Ty jsi byl u toho projednávání?

Alexandr Vondra: Ne.

Radim Palouš: Já tam byl, Jičínský, Pithart, Miller.

Václav Havel: Pracovní papír. Já u jeho psaní nebyl, tak to dám někomu, kdo u toho byl.

Radim Palouš: Ale ten papír vůbec není, Vašku... Bereš ho příliš vážně. To jsme si jenom připravili pro sebe, abychom měli okruh témat, a není to žádné schéma závazné.

Zdeněk Jičínský: Protože jsme se dostali do časový tísň, tak jsme okruh těch otázek omezili.

Jiří Křížan: Pardon, já bych ještě věcně, poněvadž to, Vašku, vy nevíte, na tom krátkém našem – to nebylo jednání, my jsme tam byli poslové s Michaelem, ale jako poslové zase přinášíme zprávu od předsedajícího pana [Bohuslava] Kučery, že na tom dnešním jednání by chtěli projednat ještě další dva body, a sice navrhuji smíšenou komisi Národní fronty a Občanského fóra, která by zasedla k ústavě a –

Michael Kocáb: – posoudit dvě verze ústavy.

Jiří Křížan: Posoudit dvě verze. To je jedna věc, která v tuto chvíli nespěchá. Druhá věc, abychom na pondělí... Požádal nás pan Kučera o kandidáty – my jsme s Michaelem řekli, že toto slovo nepoužíváme, kandidáti –, abychom tedy doporučili, případně předložili nějaké návrhy na pondělí týkající se ústavního soudu, prokuratury a tak dále.

Radim Palouš: Chtěl bych jenom doplnit, že při jednání s panem Škodou o tom našem návrhu vlády vyslovil celkovou podporu tomu a sympatie. Sám se nás ptal na spojení nebo jaksi otevřel tu otázku prezidenta v souvislosti s charakterem předsedy vlády.

Alexandr Vondra: Pan Ulčák ještě.

Martin Ulčák: Já bych chtěl říci jenom jednu věc. Vzhledem k tomu, že jsem ve velkém časovém presu a mám od dvou hodin nesmírně důležité jednání, jestli bych mohl přistoupit k tomu, že bych se pokusil odpovědět na tyto otázky? Protože ty jsou velmi věcně a dobře formulovány, a já se tedy pokusím, pokud s tím souhlasíte?

Otázka č. 1: »Jakou koncepci vlády máte?«

Vycházím z toho, co je tady napsáno. Myslím si, že charakterem to bude vláda úřednická, neboť bude složena z odborníků, nicméně její základ politický je koaliční. Musí takový být, kdyby takový nebyl, tak nebude respektován soulad nebo nesoulad politických sil. A myslím, že by to měla být vláda, která vykonává politickou vůli v zemi, neboť je to důležité pro toto období.

Otázka č. 2: »Kde se podle vašeho názoru bude formovat politická vůle? Ve vládě, v grémiu vůdců nebo v konfrontaci politických sil?« Můžeme předpokládat, že konfrontace politických sil postupně bude slábnout, aspoň tak, jak dosavadní vývoj tedy věci naznačuje.

Myslím si, že vláda by měla být silná, ovšem rozhodně dále ovlivňovaná z hlediska reprezentantů politických sil. To znamená, že to musí být tato kombinace.

Otázka č. 3: »Jaké složení vlády – nikoliv personální, ale odrážející poměr sil v zemi – vám vyhovuje?«

Já si osobně myslím, že by tam mělo být zastoupeno větší množství nestraníků, než tomu bylo doposavad'. Dejme tomu, ať se to pohybuje od jedné třetiny do jedné poloviny a zbytek by měl být určen politickým stranám, které by měly být případně v rovnováze.

Michael Kocáb: K tomuhle věcně. Známe –

Zdeněk Jičínský: Michaele, prosím tě.

Michael Kocáb: Ne! To je přesně k tomuhle. Známe návrh Mariána Čalfy, kterej by měl vypadat tak: bezpartijních jedenáct, komunistů sedm.

Jiří Křižan: Bude dvaadvacet lidí.

Michael Kocáb: Bude dvaadvacet lidí a čtyři místa pro ostatní strany. Návrh náš je takovej: dvě místa pro socialisty a dvě místa pro lidovce.

Martin Ulčák: Já si osobně myslím, že by mohlo být o jednoho nestraníka méně a o jednoho komunistu méně. Ale prosím vás to je úvaha teďka na místě tady, nemám ji zkonzultovanou, slyším to poprvé, musím se o tom poradit.

Václav Havel: Mohu se zeptat, zda mezi těmi místopředsedy za politické strany počítáte s těmi dvěma mikroskopickými stranami slovenskými?

Martin Ulčák: Zatím ne, ale nevyklučuji to. Zatím ne.

Václav Havel: Je to velmi důležitý, protože zatím nedorazil reprezentant Slovenska a my jsme v té situaci, že jednáme za naše slovenské bratry, to je Veřejnost proti násilí.

Martin Ulčák: Já se domnívám, že by to bylo velmi rozumné a správné, aby tam byly zastoupeny. Myslím, že by to bylo správné.

Václav Havel: Aby to hnutí, rozumím vám dobře, aby VPN participovala

Martin Ulčák: – nominovala.

Václav Havel: – a nominovala ty strany mikroskopický, ne?

Martin Ulčák: Dejme tomu v jedné osobě třeba, ty strany. Ale já jsem pro to, aby tato vláda byla co největším reprezentantem všech, i drobných politických sil. Pochopitelně, že to musí být nějakým způsobem rozvrstvené. Ale na nikoho bychom neměli zapomenout, protože by se nám to mohlo na této bázi potom teda štěpit.

Otázka č. 4: »Je pro vás přijatelná koncepce vlády se silným kabinetem?«

Ano. Tento kabinet by měl být silný. A měl by být orientován na dvě základní věci, jednak na legislativní část, ale protože hrozí v ekonomice velmi silné inflační procesy, další krize a

tak dále, tak to musí být vláda zaměřená mimo jiné ještě snad více než na legislativu na ekonomiku. Silná ekonomická vláda.

Otázka č. 5: »Hodí se pro tyto koncepce Marián Čalfa?«

Včera jsme věci konzultovali. Pan Čalfa má tedy předpoklady, ale musí mít kolem sebe silné ekonomy, neboť je právník a budoucnost bude záviset teďka – nebo poměr v zemi a další věci, sociální pnutí – bude záviset na ekonomice. Takže tam záleží strašně na tom, jak ta vláda bude složená. Nicméně myslím si, že Marián Čalfa má předpoklady nebo mohl by mít předpoklady.

Otázka č. 6: »Jaké máte požadavky na obsazení jednotlivých resortů?«

Na to jsem částečně odpověděl. Jinak mohu vám říct naprosto zodpovědně, že nás všechny překvapilo, že z vlády vypadl Jan Štěrba, kterýho známe jako poctivýho a slušnýho člověka a nesmírně zdatnýho ekonomu, i když je to třeba člen KSČ.

Otázka č. 7: »Jsou některé osoby, které se objevily v návrzích jednotlivých politických stran, pro vás zcela nepřijatelné?«

Ne, takové osoby nejsou.

Zdeněk Jičínský: Čili vy nemáte například proti osobě Jiřího Dienstbiera zásadní námítky?

Martin Ulčák: Nemáme zásadních námitek. Pochopitelně drobné námítky jsou, ale že bychom zásadně s někým absolutně nesouhlasili a byli bychom schopni vést nějakou kampaň, tak takto neuvažujeme.

Otázka č. 8: »Jakou máte představu o obsazení funkce prezidenta? Typ osobnosti, případně konkrétní jméno?«

Já si osobně myslím, že by prezidentem měl být nestraník pro toto období. A co se týká jednotlivých typů, tak zatím bych si ponechal naše typy pro naše další rozhodování. Já si osobně myslím... Pochopitelně se k tomu budeme muset všichni společně vrátit v brzké době a věci konzultovat, stejně jako vládu. I když ne všichni smýšlejí tak, jako smýšlíme my asi v tomhleto, jak tady sedíme.

Otázka č. 9: »Může mít KSČ v dané situaci obsazené funkce premiéra i prezidenta?«

Nemyslíme si, že by to bylo vhodné.

Otázka č. 10: »Považujete za účelné další politické konzultace mimo půdu Národní fronty?«

Zcela určitě. Já jsem včera vystoupil na předsednictvu ÚV Národní fronty s tím, že je potřeba věci konzultovat s Občanským fórem a dalšími iniciativami, jinak prostě asi není možné se dohodnout, nebo bychom riskovali další neshody. Takže to jsem odpověděl na ty otázky. A co se týká... Kde chceme sedět u kulatého stolu nebo u toho hranatého nebo já nevím jakého –

Jiří Křižan: – při jednání.

Martin Ulčák: – při jednání. My bychom chtěli sedět nezávisle – jestli to můžu říct – na té či oné straně, protože do té podoby chceme dotlačit i naši organizaci, aby byla nezávislá, nezávislá organizace.

Václav Havel: To je bezvadné a možná, když už to takhle začlo, by mohli další odpovídat na ten dotazník, ale než začnou, tak přeci jenom tady existuje nevyjasněný vztah mezi nově vzniklým studentským svazem a SSM, a sedí tady Martin Klíma. Martine, můžeš k tomu něco říct, poslouchal jsi nás?

Martin Klíma: Poslouchal, no. Já můžu tedy říct, že my jsme včera založili Studentský odborový svaz, který má být naprosto apolitickou organizací sdružující studenty vysokých škol, jehož vedení by měl právo volit každý student, prostě každý, kdo má index, a která zatím přejímá strukturu stávajících stávkových výborů, a během několika dnů očekáváme, že vypracujeme nějaké podrobnější stanovy nebo nějakou tu vnitřní strukturu, demokratičtější. No a očekáváme, že tadyta organizace nahradí SSM při spolupráci na řízení fakulty a univerzity. To znamená, že my samozřejmě nemůžeme nikomu bránit, aby se stal členem SSM, ale budeme požadovat, aby se vzdali svého výsadního postavení.

Martin Ulčák: Já vím, že to není k věci, ale jestli vás nezajímá, nemusím –

Václav Havel: Já myslím, že to je k věci! Protože celý tento pohyb rozpoutali studenti a musíme nepřetržitě mít na paměti jejich vůli a názor... Aspoň je vyslechnout, a máte-li k tomu nějakou odpověď, já myslím, že je na místě, abyste ji řekl.

Martin Ulčák: Ano. Vy jste poměr ke Svazu mládeže vyjádřili na stránkách Mladé fronty. My s ním naprosto souhlasíme, máme shodné myšlení v tomhleto. Domníváme se ale, že by na vysokých školách neměla být zase jedna unitární organizace, tedy Svaz mládeže zase nějaký nezávislý, ale že by tam mohlo pracovat více studentských... Koneckonců nám se jedná o pluralitu, chceme ji budovat a myslím si, že bychom se vzájemně mohli dohodnout na řadě věcí, vzájemné i spolupráci a tak dále. My z naší strany máme o to zájem.

Martin Klíma: To není Svaz mládeže todleto!

Martin Ulčák: Odborový svaz studentů.

Martin Klíma: My jsme odbory, jo. Nebudeme nikomu bránit, aby si založil jakýkoli zájmový sdružení. Todlencto nevyjadřuje žádný jiný zájmy těch studentů než jako studentů.

Martin Ulčák: Jinak, my si vůbec nečiníme právo na monopol a zastupování, jo. To padlo jednoznačně, ale už dřív. Takže, pokud můžu, mohli byste mě uvolnit?

Václav Havel: A my to jednání máme, rozumím-li dobře, ve tři hodiny?

Martin Ulčák: Ano.

Václav Havel: To je už zase za hodinu a tam to stihnete už zase přijít od toho, kam jdete teď?

Martin Ulčák: Ano, ano. Nashledanou.

Jan Škoda: Já jsem na ten dotazník už tady odpověděl přátelům, ale trochu bych to pak stručně vzal odzadu. Ale ještě dvě věci: Rád bych, aby bylo jasné, že tomu jednání předseda [Bohuslav] Kučera, člen strany naší socialistický, na dva měsíce. Čili on nebude jako předseda tlumočit názory strany socialistické, neměl by teda, a jaksi bude plnit funkci předsedy tam. Pokud se týká sezení, na které straně a případně na dvou židlích: Já se těžko na jednu židli vejdu, ale přesto bych rád seděl pokud možno pouze na jedné, ale to nebude podstatné. Dneska jsme se rozesadili u toho dopoledního jednání zcela promíchaně a nemělo by to do budoucna hrát nějakou roli. Spíš si myslím, že ta svá stanoviska a vzájemné respektování, sympatie se budou vytvářet. Naše partaj chce být nezávislá, nezávislá na Národní frontě nebo na tom, co z ní zbylo ještě. To je určitý proces, který nelze udělat ze dne na den. Ale stejně tak chceme říct otevřeně, že bychom rádi si udrželi svou nezávislost na fóru. Tak to aby bylo jaksi zcela zřejmé. K těm otázkám, které jsou zde: Každé konzultace jsou nutný s politickými silami, které mají váhu, a bez jakýchkoliv komplimentů si fórum takovou půdu a takovou situaci vytvořilo. Čili jednání s ním jsou nutná. Na druhé straně bych chtěl říci jednu věc, aby bylo jasné: Mně celkem je sympatické, že chcete zúžit tu Národní frontu do určitého užšího kruhu těch představitelů politických organizací. Ale tím, že jste z toho vyčlenili to SSM, je pro mě sice osobně příjemné, poněvadž já si s Ulčákem rozumím velmi stoprocentně, ale na druhé straně se postavily do jiného světla ty další organizace – ROH, který je sice dneska v určitém stupni rozkladu, ale přeci jenom nemá co dělat s filatelista a zahrádkářema. Ale přeci jsou ROH a ženy. Asi tydlety dvě reprezentují určité politické zájmy.

Pokud se týká funkcí premiéra, prezidenta, zda oba KSČ: My jsme pro bezpartijního prezidenta. Obsazení funkce prezidenta – už jsem tady hovořil. My zatím nemáme teda konkrétní námět. A řekl jsem dneska ráno na tiskovce, která byla zcela konkrétní... i dotaz koho podpoříme, tak jsem řekl, že podpoříme toho, kdo bude skýtat záruku, že přenesete tu naši společnost přes ta největší úskalí, které nás čekají. Máme určité představy o obsazení jednotlivých resortů, ale ty bychom si nechali na konkrétní jednání. Pokud se týká Mariána Čalfy, řekl jsem to v úzkém kruhu přátel, nechci to opakovat, protože to je, myslím, dost složitá otázka. Ale naše strana vyslovila ten názor, že v této současné situaci je třeba vyslovit Čalfovi důvěru. Ale že to je teda omezeno na tuto konkrétní situaci v podstatě současných dnů. Myslím, že silný kabinet by být měl. V podstatě tak, jak tady říkal kolega Ulčák. My

jsme nevyslovili nějaký konkrétní procenta, jak by mělo složení té vlády vypadat. Řekli jsme, že se domníváme, že by to mělo být konzultováno. Celá vláda by měla být projednána na takové širší bázi jednání. A naše představa, kterou tady tlumočím já, je, že by teda rozhodně měli mít nestraníci a jinostraníci převahu nad členy KSČ. Já se domnívám, že konfrontace politických sil v budoucnosti je jediná cesta, jak zajistit demokratický vývoj. A tady na ty »a)«, »b)«, »c)«. Vláda, která formuluje a vykonává podstatnou vůli v zemi – myslím, že to je nejpodstatnější. Bude-li ta vláda plnit podstatnou vůli, tak zřejmě bude se starat dobře i o hospodářství a tak dále.

[...]

Radim Palouš: Teď bychom měli dát slovo panu tajemníkovi Sachrovi.

Richard Sacher: Jestli mohu, já si myslím... Pokud jste četli Lidovou demokracii, tak tam je naše prohlášení k Mariánu Čalfovi, kde teda předsednictvo [ČSL] v 15.25 doručilo toto prohlášení panu Mariánu Čalfovi, prezidentu republiky, Adamcovi, panu bratru Bohuslavu Kučerovi a sdělovacím prostředkům. Vycházíme z toho, že Marián Čalfa bude mít naši důvěru za předpokladu, jestliže je ochoten sestavit vládu, v které bude padesát procent bezpartijních a o druhou polovinu se budou dělit teda politické strany. Dále za předpokladu, že mu vyjádří svou důvěru nebo podporu Občanské fórum. Vydali jsme to tiskem, myslíme si, že to je stanovisko zcela jednoznačné. Je to obdobné stanovisko, které jsme vyjádřili k české vládě. Je sympatické, že toto stanovisko podpořil teda i zástupce svazu mládeže. Pokud se týká toho dotazníku, tak to vezmu odzadu.

[Otázka č. 10: »Považujete za účelné další politické konzultace mimo půdu Národní fronty?«] My si myslíme ne za účelné, ale přímo za nezbytné, protože dnes ve večerních hodinách vydáváme prohlášení k Národní frontě. Myslíme si, že to je jaksi zásadní prohlášení, kde budeme charakterizovat Národní frontu jako... Prosím vás jestli to ovšem neodbíhá?

Radim Palouš: Ne, ne, ne, naprosto ne.

Richard Sacher: Charakterizovat jaksi pojetí Národní fronty takto: Národní frontu považujeme za jednu z platforem možného dialogu. My jsme pro dialog, nepovažujeme Národní frontu za střešovou organizaci. Vzhledem k ohromnému posunu politických sil považujeme stávající systém Národní fronty za překonaný. Odmítáme Národní frontu chápat jako subjekt politického systému. Máme za to, že by Národní fronta měla změnit svoji funkci v tom, že by se měla přeměnit na jakýsi politický servis, který by poskytoval pomoc vznikajícím politickým stranám. Vlastně měla by pomáhat rozvoji demokratického prostředí. Dále by měla Národní fronta podle názvu být určitým fondem, kterým by z počátku tyto politické strany, jejich rozvoj, svým způsobem podporovala. Odmítáme to, aby politické

strany byly finančně napojeny na Národní frontu, ale myslíme, aby byly v míře nezbytné a v zákonem stanovených případech napojeny přímo na státní rozpočet. V Národní frontě se odmítáme připojovat ke všem prohlášením, aktům, kterými se Národní fronta hlásí k socialismu, k socialistickému vývoji, protože my jako strana křesťanská a demokratická uznáváme jenom teda sociálně spravedlivé uspořádání společnosti v duchu zásad křesťanství.

Jednání na krátkou chvíli přerušil Michael Kocáb informací o podrobnostech technického charakteru týkajících se plánovaného jednání politických sil. Poté odešel z akční skupiny ústřední tajemník ČSS Jan Škoda.

Richard Sacher: Já jsem o té Národní frontě hovořil jenom proto, protože si myslím, že to bude asi první vystoupení politické strany, která zaujme stanovisko k stávajícímu systému Národní fronty, jejímu postavení v politickém systému. Hovořil jsem o tom proto, když jsem odpovídal na bod deset. Zdali jsou účelné politické konzultace mimo půdu Národní fronty. Říkám, že je to nezbytné. Protože Národní frontu – za rovnosti politických stran a společenských organizací – považujeme za princip, který je pro nás nepřijatelný.

Alexandr Vondra: Je tam návrh na to přejmenování už?

Richard Sacher: Ano. Dáváme tam návrh na přejmenování. Dáváme tam návrh »Národní služba« nebo »Politický servis«.

Alexandr Vondra (s mírnou ironií): Politický servis! (Smích několika přítomných.)

Richard Sacher: Dáváme přímo do toho prohlášení – zítra to bude v novinách – že by některé služby měly být placené, jiné teda jaksi... Nebudu prosím vás odcházet dál.

[Otázka č. 9: »Může mít KSČ v dané situaci obsazené funkce premiéra i prezidenta?«] V žádném případě ne.

Radim Palouš: Můžu doplnit? Panu Škodovi jsme řekli informaci, že pro nás i pro Slovensko je pan Adamec jako eventuelní prezident naprosto nepřijatelný.

Richard Sacher: Pro nás je taky nepřijatelný. Pro nás je přijatelný pouze bezpartijní. Svůj názor, tehdy jaksi můj názor, který jsem ovšem předpokládal, že se prosadí ve vedení strany, byl potvrzen dnes. A vyjádřil jsem ho tady, tuším, že předeveděním.

Alexandr Vondra: Byl potvrzen?

Richard Sacher: Byl potvrzen, ano.

Alexandr Vondra: A co říkal pan Škoda na toho Adamce?

Radim Palouš: Totéž. Ten se vyjádřil opatrněji. Ten říkal... Pomozte mně pánové!

Pavel Rychetský: Já to mám napsaný.

Richard Sacher: Osoba, která je schopna převést tuto společnost...

Radim Palouš: Ano.

Petr Pithart: Že si vyhrazují ještě další konzultace.

Radim Palouš: Vyhrazují si ještě další konzultace. Ano. Ale nestraníka též?

(Projevy souhlasu.)

Richard Sacher: [Otázka č. 7: »Jsou některé osoby, které se objevily v návrzích jednotlivých politických stran, pro vás zcela nepřijatelné?«] Já neznám teda návrhy, které byly předloženy.

Zdeněk Jičínský: Naše návrhy znáte?

Richard Sacher: To jsou ty návrhy, které byly obsaženy v tom dopise Adamcovi? (Souhlasné přitakání několika přítomných.) Tak to je v pořádku. To je konzultováno. To nemáme výhrady, jistě. Radim Palouš: Výhrady tedy nemáte?

Richard Sacher: V návrzích jednotlivých politických sil – já neznám, jaké návrhy teda předložila socialistická strana.

Radim Palouš: Jedno jméno tam padlo.

Pavel Rychetský: Jestli vás zajímá odpověď tajemníka Škody, tak doslova na otázku »Jaké je vaše stanovisko k eventuální osobě prezidenta republiky?«

odpověděl: »Nezaujímali jsme stanovisko žádné jako orgán. Já osobně jsem byl dnes dotázán na tiskové konferenci,« a to už tady říkal, »a řekl jsem, že já osobně si myslím, že každý člověk, každý návrh, který směřuje k uklidnění...« To znamená vůbec se k příslušnosti nevyjadřoval.

Radim Palouš: Ale říkal vysloveně nestraník.

Jiří Křižan: Říkal.

Pavel Rychetský: Ano. Ale jako osobní stanovisko. Osobní, ne orgánu.

Václav Klaus: Jmenoval Bruský na místopředsedu vlády.

Petr Kučera: Burský.

Radim Palouš: Burský, Burský.

Zdeněk Jičínský: Ne. Toho na funkci v parlamentu.

Richard Sacher: My si myslíme, jak bylo v souladu i s tím Občanským fórem, abychom měli jednoho místopředsedu vlády plus teda jeden resort. V podstatě máme připraveny návrhy na dost široký výběr.

[Otázka č. 5: »Hodí se pro tyto koncepce Marián Čalfá?«] Jestli si myslíme, zdali se hodí, to jsem řekl, za jakých podmínek.

[Otázka č. 4: »Je pro vás přijatelná koncepce vlády se silným kabinetem?«]

Myslíme si, že ano.

[Otázka č. 3: »Jaké složení vlády – nikoliv personální, ale odrážející poměr sil v zemi – vám vyhovuje?«] To jsem také zodpověděl. To je teda to půl na půl.

[Otázka č. 2: »Kde se podle vašeho názoru bude formovat politická vůle? Ve vládě, v grémiu vůdců nebo v konfrontaci politických sil?«] Já se domnívám, že teda v grémiu vůdců. V grémiu vůdců.

[Otázka č. 1: »Jakou koncepci vlády máte? Vládu, která vykonává podstatnou vůli v zemi?«] Myslíme si, že to »b)«. To znamená vláda, která zajišťuje fungování země, zejména hospodářství, v situaci politické krize a krize důvěry. A zároveň se pokouší o výkon politické vůle, která vzniká jinde. To koresponduje s tím bodem, který jsem řekl v předcházejícím. Neboli ve vládě by se neměla podle našeho názoru formovat politická vůle. Ta se musí formovat [...]

Po zodpovězení několika doplňujících dotazů Richard Sacher odešel. Krizový štáb KC OF se poté začal připravovat na odpolední jednání s politickými stranami.